

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ
Μουσικός Σύλλογος Λάρισας**

**ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΓΑΛΑΞΙΑΣ

Σάββατο 28 Απριλίου 1990, ώρα 8.30 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Άλκης Μπαλτάς

Συμβούλιο Ειδικού Ταμείου Οργανώσεως Συναυλιών

Ζωή Σαμαρά

Παναγιώτης Μπακατσής

Γιάννης Μάντακας

Κώστας Πατσαλίδης

Κώστας Χατζηκωνσταντίνου

Καλλιτεχνική Επιτροπή

Γεώργιος Θυμής

Παύλος Καιμάκης

Γεώργιος Γράλιστας

Μίκης Μιχαηλίδης

Κώστας Γριμάλδης

Καλλιτεχνική Επιμέλεια Προγράμματος

Άσπα Μαλτσίδου

Για φωτογράφιση, μαγνητοσκόπηση ή ηχογράφηση των συναυλιών απαιτείται άδεια από τη Διεύθυνση της Κ.Ο.Θ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

ΣΟΛΙΣΤ

PAVEL GERDJIKOV

ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ

**ΑΝΔΡΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ
ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ



ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959, σαν τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης με τον αρχικό τίτλο «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος» (Σ.Ο.Β.Ε.)

Το Νοέμβρη του 1969 έπειτα από συνεχείς προσπάθειες του Σόλωνα Μιχαηλίδη, που ήταν ο ιδρυτής και μόνιμος διευθυντής της Σ.Ο.Β.Ε., η ορχήστρα κρατικοποιήθηκε και πήρε τον τίτλο «Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης» Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, εκτός από τις τακτικές της εμφανίσεις συχνά δίνει συναυλίες σε σχολεία, εργοστάσια, πολιτιστικά κέντρα και σε πόλεις της Βόρειας Ελλάδας.

Με την Κ.Ο.Θ. συνεργάστηκαν παγκοσμίου φήμης σολιστες. Από το 1966 η Κ.Ο.Θ. συμμετέχει τακτικά στα διεθνή φεστιβάλ «Δημήτρια» Θεσσαλονίκης και Αθηνών.



ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη όπου σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο βιολί με τον Στ. Παπαναστασίου και ανώτερα θεωρητικά με το Σόλωνα Μιχαηλίδη. Για ένα διάστημα ήταν μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και συνεργάτης του Μουσικού Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το 1970 και 1971 με υποτροφία της οργάνωσης Μουσικά Νιάτα πήρε μέρος σαν βιολιστής στην «παγκόσμια ορχήστρα νέων» (στον Καναδά και το Βέλγιο).

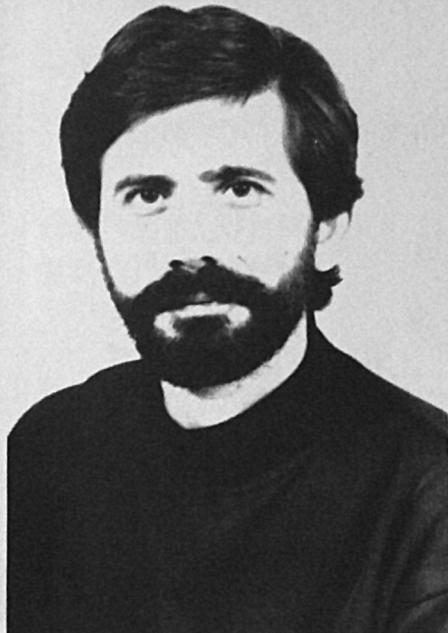
Το 1974 πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. και με υποτροφία της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών συνέχισε τις σπουδές του στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Δυτικού Βερολίνου. Το Μάρτιο του 1978 πήρε το δίπλωμα διεύθυνσης ορχήστρας από τον καθηγητή Hans Martin Rabenstain.

Έχει διευθύνει την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα της E.P.T., την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Εθνική Λυρική Σκηνή και έχει δώσει πολλές συναυλίες συμφωνικής μουσικής και παραστάσεις όπερας στην Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Πολωνία, Αυστρία, Βέλγιο, Σοβιετική Ένωση και σ' άλλες χώρες. Έχει διευθύνει έργα Ελλήνων και ξένων συνθετών για ηχογραφήσεις από την EPT, τη Βελγική και την Ιταλική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση.

Σαν συνθέτης έχει γράψει έργα συμφωνικής μουσικής, χορωδιακά, μουσικής δωματίου κ.ά.

Ο Άλκης Μπαλτάς είναι ένα από τα ιδρυτικά στελέχη και μέλη σήμερα της οργανωτικής επιτροπής των Διεθνών Μουσικών Ημερών, που διοργανώνει η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Από το 1983 είναι διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.



ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ γεννήθηκε στην Τσαριτσάνη της Λάρισας.

Σπούδασε μουσική (Ωδική, Αρμονία, Αντίστιξη και Ενοργάνωση) στο Δημοτικό Ωδείο Λάρισας με καθηγητή τον Γιάννη Τσανακά. Παρακολούθησε σεμινάρια χορωδιακής μουσικής με τους: Gr. Wagner, G. Bredolo, S. Papagalo, σεμινάριο του συστήματος Z. Kodaly στην Ουγγαρία και σειρά μαθημάτων δ/νσης χορωδίας με τον Αντώνη Κοντογεωργίου.

Είναι καθηγητής μουσικής στη Μέση Εκπαίδευση από το 1983.

Καθηγητής θεωρητικών και διευθυντής της παιδικής χορωδίας του Δημοτικού Ωδείου Λάρισας από το 1981 με την οποία έδωσε πάνω από 70 συναυλίες παρουσιάζοντας 200 περίπου έργα.

Συνεργάστηκε στην παρουσίαση και τη δισκογραφική παραγωγή του έργου «Ακολουθία εις κεκοιμημένους - Requiem» του Μίκη Θεοδωράκη.

Από το 1988 είναι διευθυντής της ανδρικής χορωδίας του Μουσικού Συλλόγου Λάρισας.



ΑΝΔΡΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

Η ΑΝΔΡΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ ιδρύθηκε το 1931. Επί 35 χρόνια τη χορωδία διηγήθυνε ο μαέστρος Θανάσης Βαλακώστας. Το 1988 τη διεύθυνσή της ανέλαβε ο Δημήτρης Καρβούνης. Η χορωδία έδωσε πάνω από 180 συναυλίες και συμμετείχε σε Φεστιβάλ και Συναντήσεις χορωδιών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Βραβεύτηκε σε Πανελλήνιους Διαγωνισμούς χορωδιών το 1959, 1963, 1969, 1973, 1977, 1978 και 1981 με πρώτα και δεύτερα βραβεία.

Πήρε μέρος σε Διεθνή Φεστιβάλ χορωδιών: στη Βάρνα της Βουλγαρίας, στο Γκντάνστ της Πολωνίας, και στα Φεστιβάλ του Λορέτο, του Αρέτσο και της Γκορίτσια της Ιταλίας.

Το 1982 στον Διεθνή Διαγωνισμό στην πόλη Τούρ της Γαλλίας πήρε το μοναδικό βραβείο στην κατηγορία των ανδρικών χορωδιών ανάμεσα σε χορωδίες της Ιταλίας, Αγγλίας, Ελβετίας και Γαλλίας.

Έδωσε συναυλίες στις περισσότερες πόλεις της Ελλάδας (πολλές για φιλανθρωπικούς και κοινωνικούς σκοπούς), και σε πολλές πόλεις του εξωτερικού: Λευκωσία, Αμμώχοστο, Σόφια, Φιλιππούπολη, Γκάμπροβο, Σβιστώφ, Βουδαπέστη, Mel, Modena, Bruchsal και Obertshausen.

Έχει ερμηνεύσει μεγάλο ρεπερτόριο ελληνικής και ξένης μουσικής, που ξεπερνάει τα 700 έργα διαφόρων σχολών και εποχών.

Εμφανίστηκε σε διάφορα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα της EPT. Ήχογράφησε και κυκλοφόρησε δύο δίσκους LP με συνθέσεις χορωδιακής μουσικής.

Από το 1985 διοργανώνει κάθε χρόνο το Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ Λάρισας.



PAVEL GERDJIKOV

Σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο της Βουλγαρίας με τους παιδαγωγούς - καθηγητές Ana Todorova και Ilia Yossifov. Η φιλία του με τον συνθέτη - καθηγητή Lyubomir Pipkov συνετέλεσε στην ιδιαίτερη αγάπη του Gerdjikov για την βουλγάρικη μουσική και την προβολή της από τον ίδιο διεθνώς.

Ο Pavel Gerdjikov δούλεψε με τον καθηγητή Dragon Kardjiev στη Σχολή Ήθοποιίας για την τελειοποίηση της σκηνικής του παρουσίασης.

Σήμερα, μετά την 20ετή του επιτυχή εξέλιξη, είναι συνεργάτης - καθηγητής στο Κρατικό Ωδείο Βουλγαρίας και έχει αναλάβει την έδρα της Μουσικής Τέχνης για το Θέατρο.

Τα χρόνια της σκληρής καλλιτεχνικής δουλειάς του φέρνουν και μεγάλη ικανοποίηση. Ερμήνευσε στην όπερα 30 ρόλους, με επιτυχία. Στο διεθνή διαγωνισμό Enescu για τραγουδιστές βραβεύτηκε το 1961 και το 1965. Βραβεύτηκε επίσης και στο διεθνή διαγωνισμό Erkel στη Βουδαπέστη.

Το 1963 κέρδισε υποτροφία στον 2ο διεθνή διαγωνισμό για νέους τραγουδιστές όπερας στη Σόφια και το 1979 τιμήθηκε με τον τίτλο του «καλλιτέχνη του λαού».

Ο Pavel Gerdjikov τραγούδησε στη Σοβιετική Ένωση, Ιταλία, Γαλλία, Αγγλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Τουρκία, Αυστρία, Ιαπωνία, Δανία, Αυστραλία, Αν. Γερμανία, Πολωνία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Τσεχοσλοβακία, Γιουγκοσλαβία, Κούβα.

Με τις εταιρείες BALKANTON και HARMONIA MUNDI έχει εγγράψει πάνω από 30 δίσκους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

| | |
|------------------|---------------------|
| ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ: | Έξι ελληνικοί χοροί |
| (1904 - 1949) | Τσάμικος |
| | Κρητικός |
| | Αρκαδικός |
| | Ηπειρωτικός I |
| | Ηπειρωτικός II |
| | Κλέφτικος |

Διάλειμμα 10'.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

| | |
|-----------------------------|--|
| DIMITRI SCHOSTAKOWITSCH: | Συμφωνία αρ.13, «Babi Yar», έργο 113, για μπάσο, ανδρική χορωδία και ορχήστρα πάνω σε ποιήματα του E. Jewtuschenko. |
|-----------------------------|--|

Babi Yar (Adagio)
Χιούμορ (Adagio)
Στο μαγαζί (Adagio)
Φόβοι (Largo)
Μια καριέρα (Allegretto)

Μπάσος: PAVEL GERDJIKOV
ΑΝΔΡΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΜΟΥΣΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

Διδασκαλία χορωδίας:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ

«ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ».

Ο Νίκος Σκαλκώτας γεννήθηκε στη Χαλκίδα και πέθανε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαθήματα μουσικής τα πήρε από τον πατέρα του που ήταν και φλαουτίστας. Αργότερα, όταν η οικογένεια του εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, ο Σκαλκώτας μπήκε στο Ωδείο Αθηνών στην τάξη βιολιού του Σούλτσε και αποφοίτησε με χρυσό μετάλλιο το 1920. Χάρη στην Αβερώφιο υποτροφία, πήγε στο Βερολίνο όπου έμεινε 12 χρόνια. Στην αρχή συνέχισε τις σπουδές του στο βιολί, ύστερα προσανατολίστηκε οριστικά προς τη σύνθεση.

Ο Σκαλκώτας ήταν άνθρωπος εσωστρεφής, ο κατ' εξοχήν τύπος του απομονωμένου καλλιτέχνη, και το έργο του βρίσκει αναγνώριση μόνο μετά θάνατο. Αυτό βέβαια συνέβαινε κατά κανόνα παλιά. Πρέπει λοιπόν να σταθεί κανείς και να αναρωτηθεί πώς ακόμα και στον 20ο αιώνα φτάνουμε σε μια τέτοια «περίπτωση Σκαλκώτα».

Την καλύτερη περιγραφή της «περίπτωσης Σκαλκώτα» μας τη δίνει σ' ένα σημείωμα του ο Μίνως Δούνιας από το 1949, αμέσως μετά το θάνατο του συνθέτη.

«... Ποιάς μορφής ήταν η πνευματική σύγκρουση που έζησε ο Σκαλκώτας όταν επέστρεψε στα 1933 στη Μητέρα Ελλάδα, δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω. Όταν τον ξανασυνάντησα εδώ στας Αθήνας, έπειτα από τριετή χωρισμό, βρέθηκα προ ενός ανθρώπου ψυχικά τραυματισμένου ανεπανόρθωτα, παραγκωνισμένου, υποχρεωμένου να ζει κάτω από τη σκια μικρών ταλέντων και την πίεση μιας βιοπάλης σκληρής και αδυσώπητης. Θαυμάζει κανείς πώς αυτός ο καλλιτέχνης που γνώρισε τόσες τιμές στο μεγαλύτερο ίσως τότε μουσικό κέντρο της Ευρώπης, εδώ, στον μικρό τόπο που τον γέννησε, βρέθηκε ξαφνικά στο περιθώριο. Όσο και αν παραδεχθούμε ότι η επαναστατική τεχνοτροπία του Shöpberg, που ακολούθησε σε γενικές γραμμές ο Σκαλκώτας, ήταν ίσως ξένη προς την ελληνική ιδιοσυγκρασία, παραμένει εκπληκτικό το γεγονός ότι οι μουσικοί ηγέται και τα καλλιτεχνικά ιδρύματα του τόπου μας τόσο λίγο ενδιαφέρθηκαν να προσφέρουν πνευματική υποστήριξη, θετική, ουσιαστική βοήθεια σ' ένα ταλέντο τόσο ιδιότυπο, το σπανιότερο ίσως που έχει αναδείξει ως τώρα ο τόπος μας. Ο ίδιος δεν ανήκε στην τάξη των επιτήδειων, ούτε εκείνων που κατέρχονται στον αγώνα με το σπαθί στο χέρι. Δεν επολέμησε για την επιβολή της τέχνης του. Από την πρώτη επαφή με την ελληνική καλλιτεχνική πραγματικότητα, έπειτα από την πρώτη αντιδραση του παγερού περιβάλλοντος, εγκατέλειψε αποκαρδιωμένος τον αγώνα και κλείστηκε στον εσωτερικό του κόσμο, μακριά από κάθε μάταιη επιδίωξη. Ωστόσο δεν έτρεφε κακία για κανένα. Ποτέ μου δεν άκουσα να επικρίνει συναδέλφους του, αντίθετα, για όλους, και τους πιο ασήμαντους ακόμη, είχε να πει έναν καλό λόγο...»

Ο Νίκος Σκαλκώτας, φυσικός και πνευματικός μαθητής του Arnold Schönberg, άφησε πίσω του ένα συνθετικό έργο μεγάλο, τόσο σε διαστάσεις όσο και σε σημασία, που μόνο μετά το θάνατό του άρχισε να διαδίδεται, να ακούγεται, να μελετιέται συστηματικά και να αναγνωρίζεται. Είναι ο μέγας σημαιοφόρος του δωδεκαφθογγισμού στην Ελλάδα, τον οποίο παρακολούθησε (και διδάχτηκε) σχεδόν από τη γένεσή του και που τον ανέπτυξε στην συνέχεια με έναν δικό του προσωπικό τρόπο.

Οι «Ελληνικοί Χοροί» του, συνολικά 36 στον αριθμό, γράφτηκαν ανάμεσα στα έτη 1933 - 36, δηλαδή αμέσως μετά την επιστροφή του συνθέτη στην Ελλάδα από το εξωτερικό (όπου σπούδασε και με τους Willy Hess, Kurt Weil και Paul Jarnach). Είναι από τα πιο προσιτά και πολυπαιγμένα έργα του.

Κάθε χορός είναι στη βάση του μια μονομερής φόρμα. Το σύνολο των χορών είναι ένα υπόδειγμα σύνθεσης που αξίζει να το μελετήσει κανείς, ένα υπόδειγμα παραδοσιακής ελληνικής σύνθεσης για την ανάπτυξη του μελωδικού υλικού, την εναρμόνιση των μελωδιών και την ενορχηστρωτική λαμπρότητά του. Η ελληνικότητα της μουσικής αυτής δεν έγκειται μόνο στις λαϊκές μελωδίες της. Είναι ένα μυστήριο που ούτε εντοπίζεται με το λόγο ούτε εκφράζεται με λόγια, που μόνο ένας μεγάλος συνθέτης, σαν μύστης και σαν προφήτης, ξέρει να πραγματοποιήσει.

Κώστας Γριμάλδης

DIMITRI SCHOSTAKOWITSCH

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 13, «BABY YAR», ΕΡΓΟ 113
ΓΙΑ ΜΠΑΣΟ, ΑΝΔΡΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ.**

Το έργο του Δημήτρη Σοστάκοβιτς, ενός από τους σημαντικότερους ρώσους συνθέτες του 20ου αιώνα (1906 - 1975) παρέμενε σε δυσμένεια για μεγάλο χρονικό διάστημα, εξαιτίας της πολιτικής κατάστασης στη Ρωσία. Στην περίπτωση της 13ης συμφωνίας του, η οποία πρωτοπαίχτηκε στις 18 Δεκεμβρίου 1962, οι κριτικοί κατά πρώτο λόγο καταδίκασαν τα κείμενα του Jewtuschenko και ύστερα στράφηκαν εναντίον της μουσικής. Μετά την αρνητική αντίδραση που προκάλεσε, το έργο αυτό δεν παίχθηκε ξανά στη Ρωσία.

Όπως συμβαίνει και με άλλες συμφωνίες του συνθέτη, έτσι και στη 13η συμφωνία έχουμε έναν συνδυασμό ορχήστρας και χορωδίας με ένα μπάσο ως σολίστ. Όλο το έργο μπορεί να θεωρηθεί ως «προγραμματικό» και αυτό φαίνεται όχι μόνο στους τίτλους αλλά και στην άμεση έκφραση των κειμένων. Στο κάπως απαισιόδοξο - αγωνιστικό περιεχόμενο του πρώτου ποιήματος ανταποκρίνεται η σκοτεινή μουσική στην οποία οι καμπάνες προσθέτουν ένα θρηνητικό χαρακτήρα. Παρ' όλο τον τίτλο «Χιούμορ», το δεύτερο μέρος δεν περιέχει τίποτε το κωμικό, αλλά έχει ειρωνικό, σατυρικό χαρακτήρα. Τα τρία τελευταία μέρη παιζονται *attacca* (χωρίς διακοπή) και χαρακτηρίζονται επίσης το καθένα από διαφορετικά όργανα. Οι κυρίως σκοτεινές αποχρώσεις όλου του έργου, μόνο στην αρχή και στο τέλος του πέμπτου μέρους, διαφωτίζονται λίγο.

Στη συνέχεια δίνεται μια ελεύθερη απόδοση των ποιημάτων του Jewgeni Jewtuschenko μαζί με τον αρχικό χαρακτηρισμό κάθε μέρους που δίνει ο συνθέτης.

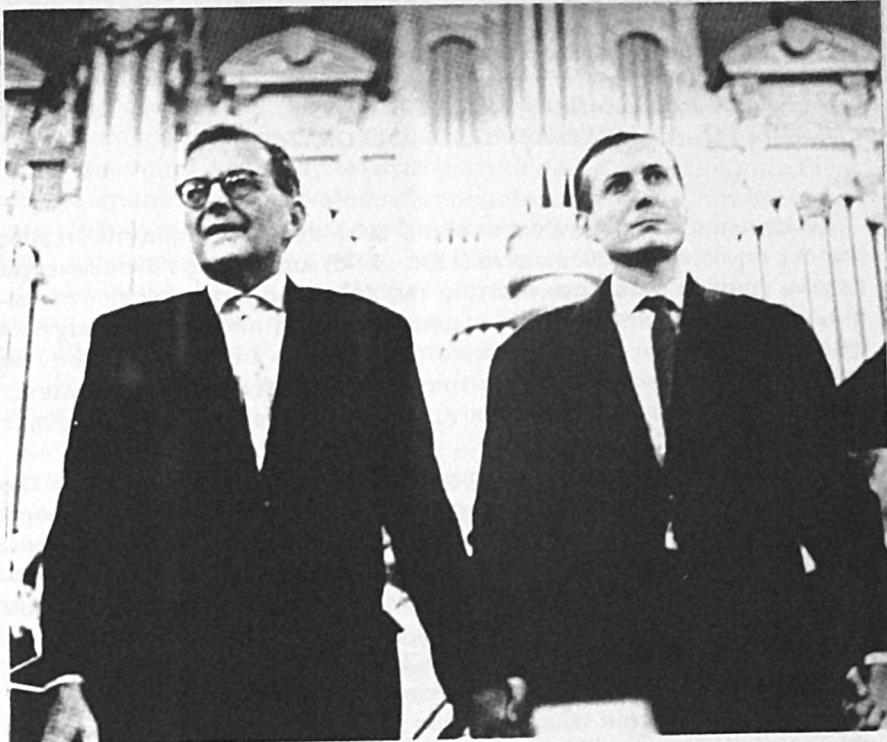
I. BABI YAR (*Adagio*)

(«Στη σύντομη ενόργανη εισαγωγή οι καμπάνες οι οποίες διακρίνονται από τις σκοτεινές αρμονίες, καθορίζουν την κύρια τονικότητα σε ύφεση - ελάσσονα. Το χορωδιακό μέρος αρχίζει μ' ένα μελαγχολικό θέμα που θυμίζει ρωσικά δημοτικά τραγούδια.»)

Πάνω από το Baby Yar δεν υπάρχει μνημείο, μόνο ένας βράχος φαίνεται σαν τάφος. Φοβάμαι. Νομίζω ότι είμαι εβραίος φεύγω απ' την Αίγυπτο και με καρφώνουν στο σταυρό. Πεθαίνω. Νομίζω ότι είμαι ο Dreifus τον οποίον οι εχθροί καταδικάζουν. Νομίζω ότι είμαι ένας νέος από το Belostok. Με τυραννούν χωρίς οίκτο και χτυπούν τη μητέρα μου.

Ω, λαε της Ρωσίας, ξέρω την καλοσύνη της πατρίδας μου όμως δεν έχει σημασία όταν οι αντισημίτες ανακηρύσσουν την ένωση του ρωσικού λαού.

Νομίζω ότι είμαι η Anna Frank. Ερωτεύτηκα αλλά δε βλέπω, δε μυρίζω τίποτα, μου μένει μόνο να αγκαλιαζόμαστε στο σκοτάδι του δωματίου. Έρχονται τώρα; - Μη φοβάσαι, είναι η άνοιξη. - Δε χτυπάνε τη πόρτα; - Όχι, μόνο ο πάγος σπάει.



Ο συνθέτης και ο ποιητής μετά την πρώτη εκτέλεση της 13ης συμφωνίας στη Μόσχα το 1962

Πάνω από το Babi Yar μεγαλώνουν τα χόρτα. Είμαι σαν μια γιγάντια σιωπήλη κραυγή. Ας ακουστεί σαν κεραυνός η «Διεθνής», όταν θα έχει ταφεί ο τελευταίος αντισημίτης στη γη. Παρόλο που δεν έχω εβραϊκό αίμα με μισούν όλοι οι αντισημίτες. Γι' αυτό είμαι αληθινός ρώσος.

II. XIOYMO_P (Allegretto)

Οι τσάροι, οι βασιλιάδες, οι κατακτητές, οι κυβερνήτες της γης διέταξαν παρελάσεις, το χιούμορ όμως δεν μπορούσαν να το ορίσουν. Ένας ζητιάνος, ο Αίσωπος, έκανε τους διάσημους και πλούσιους να φαινονται φτωχοί. Οι υποκριτές περνούσαν από πολλά σπίτια, αλλά ο Χότζα τους πέταξε έξω. Το χιούμορ δεν αγοράζεται και δεν σκοτώνεται. Μόλις νόμισαν ότι το εξαφάνισαν ξετρύπωνε ξανά. Το κλείσανε στη φυλακή σαν πολιτικό κρατούμενο, αλλά πάλι ξέφυγε. Το χιούμορ είναι αθάνατο, πονηρό και πολὺ γρήγορο, διαπερνά τα πάντα. Ζήτω το χιούμορ! Είναι ένας άφοβος άνθρωπος.

III. ΣΤΟ ΜΑΓΑΖΙ (Adagio)

(«Ένα σοβαρό, βαρύ θέμα, το οποίο αρχικά παιζεται από τσέλα και κοντραμπάσα και μετά από τις βιόλες, υποδηλώνει τα ποδοκροτήματα των αγοραστών που περιμένουν στην ουρά και προχωρούν σιγά - σιγά προς το ταμείο»).

Mia - μια έρχονται σιωπηλές οι γυναίκες στο μαγαζί. Ακούγεται ο χτύπος από τις κανάτες και τα μπουκάλια. Κρυώνω την ώρα που περιμένω στην ουρά, αλλά σιγά - σιγά ζεσταίνεται το μαγαζί απ' την αναπνοή τόσων γυναικών. Περιμένουν υπομονετικά κρατώντας τα λεφτά που με κόπο είχαν κερδίσει. Είναι οι γυναίκες της Ρωσίας, η τιμή της χώρας μας. Περάσανε πολλά και θα περάσουν ακόμα περισσότερα. Είναι ντροπή όμως να τους ξεγελάς και αμαρτία να τους κλέβεις στο ζύγι.

IV. ΦΟΒΟΙ (Largo)

(«Ένα εμπνευσμένο σόλο της τούμπας οδηγεί στο μέρος της χορωδίας που μοιάζει σαν ρετσιτατίβο. Οι μπάσοι κρατούν σιγά ένα σόλ - διεση.»)

Οι φόβοι πέθαναν στη Ρωσία. Τους θυμάμαι τότε που είχαν μεγάλη δύναμη. Είναι παράξενο να το θυμάσαι. Καθένας φοβόταν το χτύπημα της πόρτας, την κουβέντα με κάποιον ξένο ή ακόμα με τη γυναίκα του. Δε φοβόμασταν να χτίσουμε μέσα σε χειμωνιάτικες θύελλες ή να πάμε στη μάχη κάτω από τα πυρά, αλλά να μιλήσουμε στον εαυτό μας.

Η Ρωσία ξεπέρασε τους φόβους της και φοβιζει τώρα πιό πολύ τους εχθρούς της.

Βλέπω όμως να εμφανίζονται καινούριοι φόβοι: να μην είσαι ειλικρινής με την πατρίδα σου, να προδίδεις με ψέμματα ιδέες που αποτελούσαν αλήθειες. Και όταν γράφω αυτές τις σειρές, το μόνο που φοβάμαι είναι, ότι δεν γράφω μ' όλη τη δύναμη που θα έπρεπε.

V. ΜΙΑ ΚΑΡΠΙΕΡΑ (Allegretto)

(«Στην ενόργανη εισαγωγή το tempo επιταχύνεται.»)

Οι ιερείς επέμειναν πως ο Γαλιλαίος ήταν αιρετικός και δεν ήταν συνετός. Άλλα ο χρόνος απέδειξε πως αυτός ήταν πολύ πιό σοφός.

Κάποιος σοφός, σύγχρονος του Γαλιλαίου ήταν εξίσου έξυπνος μ' αυτόν. Ήξερε και αυτός ότι η γη γυρίζει, αλλά αυτός είχε οικογένεια. Αυτός δεν ήθελε να χαλάσει την καριέρα του, αλλά με την προδοσία του την κατέστρεψε. Να κατανοήσει τον πλανήτη μας, μόνο ο Γαλιλαίος τόλμησε και έγινε μεγάλος. Αυτόν τον θεωρώ ότι πέτυχε στην καριέρα του!

Ζήτω στις καριέρες ενός Σαιξπηρ, Παστέρ, Νεύτωνα και Τολστού. Τους δυσφήμισαν, αλλά το ταλέντο είναι ταλέντο.

Όλοι αυτοί που έφτασαν στη στρατόσφαιρα, οι γιατροί που χάθηκαν από τη χολέρα, αυτοί είναι πραγματικά επιτυχημένοι. Αυτούς τους έχω για παράδειγμα. Φτιάχνω τη δική μου καριέρα, αλλά δε δουλεύω γι' αυτήν.

Evelin Voigtmann

Εισιτήρια για τις συναυλίες από το ταμείο του Δήμου της πλατείας Αριστοτέλους, τηλ. 221.961 και το απόγευμα της συναυλίας από το ταμείο της αιθουσας του Α.Π.Θ. (6.00 - 9.00 μ.μ.).

Συνδρομές, στα γραφεία της Κ.Ο.Θ.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΥΛΑΙΑ

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ για το τρίμηνο αυτό οργανώνει συναυλίες μουσικής δωματίου, σεμινάρια και άλλες εκδηλώσεις κλασικής μουσικής στο πρώην θέατρο «ΑΥΛΑΙΑ», που έχει μετατραπεί από την Κ.Ο.Θ. σε σύγχρονη αιθουσα μουσικής δωματίου.

Πληροφορίες τηλέφ: 260.620 και 221.185 (πρωί 9.00-14.00).

Φωτοσύνθεση, Φίλμ, Εκτύπωση: *ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ*,
Ολυμπίας 47, 543 52 - Α. Τούμπα - Τηλ. 933.508

Φωτογραφία Εξωφύλλου: *Διογένης Νικολέρης - Χρήστος Νικολέρης*